

Nr B 149

Av herr Persson i Växjö m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr B 4, med förslag till ny tulltaxa, m. m.

1952 års tulltaxekommitté föreslog i sitt betänkande att tullen för flertalet glasvaror skulle utgå med 15 % av värdet. Det viktigaste undantaget från denna regel avsåg emballageglas (70: 10), för vilket varuslag kommittén föreslog 12 % av värdet.

I sina yttranden över tulltaxekommitténs förslag framhöll glasindustrien, 1) att nuvarande eller högre viktullar borde bibehållas som skydd mot dumping, 2) att för vissa slag av glas sänkningen av nu gällande tullar vore orimligt stor, 3) att importen ökat starkt — 71 % värdemässigt från 1953 till 1955 —, 4) att glashantering är koncentrerad till vissa distrikt och vissa orter där annat näringsfång knappast förekommer samt 5) att industrien hade betydelse ur beredskapssynpunkt.

Att glas i särskilt hög grad göres till föremål för dumping beror på att de fasta kostnaderna, särskilt inom den helmekaniserade tillverkningen, utgör betydligt mera än hälften av försäljningspriset. Detta har vid ett flertal tillfällen framhållits från industriens sida och belysts med exempel.

Tulltaxekommitténs förslag återfinnes praktiskt taget oförändrat i Kungl. Maj:ts proposition nr 90. Kommittén har därvid utgått från en normaltullnivå på 10—13 % för de viktigaste varuslagen men med hänsyn till det nuvarande tullskyddet, som ligger avsevärt över normaltullnivån, justerat sitt förslag uppåt till 15 % med undantag för emballageglas (70: 10). Som motiv för att emballageglastullen skulle utgöra ett undantag innebärande en 12 % tull angav kommittén, att den svenska industrien enligt föreliggande statistiska uppgifter syntes vara praktiskt taget utan konkurrens på hemmamarknaden.

Emot detta resonemang kan vägande invändningar anföras. Dels var uppjusteringen från normalnivån redan på basis av de uppgifter som fanns tillgängliga för år 1952 ytterst obetydlig i förhållande till den reella sänkning från nu gällande tullsats som industrien skulle få vidkännas enligt kommitténs förslag, och dels har utvecklingen under åren 1953—1957 visat att utgångspunkterna för resonemanget inte längre är hållbara. Sålunda har glasimporten för de viktigare varuslagen under de senaste fyra åren ökat med inte mindre än 235 % i kvantitet och 109 % i värde. Under samma tid har importens kilopris sjunkit från kr. 6:13 till kr. 3:50 eller med 43 %. Samtidigt har den inhemska prisnivån på glas ökat i Västeuropa. Slutsatsen

att accentuerad dumping förekommit ligger nära till hands.

Att sedan emballageglas skulle sakna konkurrens på hemmamarknaden motsäges av det förhållandet att detta glas, förutom konkurrens med importerat glas, på varje punkt har att konkurrera med andra material såsom papp, plåt och plast. Något skäl för särbehandling av emballageglaset föreligger sålunda ej.

Om man vidare studerar dagens läge, finner man att de kvantitativt betydelsefulla varuslagen enligt förslaget skulle få en tullsänkning som är högst avsevärd. Nuvarande skydd beräknas på basis av den svenska produktionen för hemmamarknaden till 23 % för emballageglas (70: 10) och enligt incidens baserad på kalkylmaterial till 30 % för odekorerat hushålls- och prydnadsglas (70: 13) och 22 % för odekorerat belysningsglas (70: 14). Tillsammans svarar dessa artiklar för den helt övervägande delen av glasbrukens tillverkning. Kommitténs förslag till höjning av normaltullnivån med ca 3 procentenheter bör rimligen jämföras med samma kommittés förslag till sänkning av nuvarande tullar med ca 11 procentenheter för de viktigaste varuslagen.

Det som förefaller mest betydelsefullt i detta sammanhang är de sociala följderna som oundvikligen måste drabba glasbruksbygderna om en så drastisk sänkning som den föreslagna omedelbart genomföres. Det torde vara allmänt bekant att den svenska glasbruksrörelsen är starkt koncentrerad till vissa områden inom Kronobergs och Kalmar län. Man kan peka på sådana typiska glasbrukskommuner som Algutsboda, Ekeberga, Hovmantorp, Madesjö och Älghult. Även glasbruken utanför detta koncentrerade distrikt är som regel samhällsbildande. Någon annan industri eller näring finnes ej på respektive orter. Detta gäller exempelvis Limmared, Surte, Årnäs, Fåglavik och Hammar. När man sett färskt exempel på de insatser från statens sida som måste göras för att rädda orter som utsatts för arbetslöshet eller enbart risk för bristande sysselsättning, framstår det som omotiverat att genom alltför oöverlagda åtgärder på tullsänkningens område tillskapa situationer som kräver för myndigheterna kostsamma och för den enskilde såväl ekonomiska som svåra personliga uppoffringar. Lönsamheten inom hela glasindustrien är f. n. sådan, att en ytterligare försämring av förutsättningarna måste få vittgående följderna. Det har i olika sammanhang anförts, att det ur nationalekonomisk synpunkt skulle vara av underordnad betydelse om en och annan industri icke skulle kunna överleva de strukturella förändringar som blir resultatet av en tullutjämning. Oavsett om denna tes äger bäring med avseende på enstaka företag eller ej kan den omöjliga accepteras, då det gäller grunden för det ekonomiska livet och de sociala förhållandena i en hel landsända.

Ytterligare några faktorer förtjänar i detta sammanhang att beaktas. Våra nordiska grannländer har i samarbetsutskottet för en nordisk tull-

union framlagt förslag som enligt uppgift ligger mellan 15 och 20 % för tullbelagda glasvaror. Om man åsyftar en samförståndslösning, förefaller gemensamma nordiska tullar på lägst 18 % troliga.

Vidare gäller det frågan om hur ett dumpingskydd skall kunna komma till stånd. Bevisfrågorna vid dumping är så komplicerade, att antidumpingtullar i praktiken ej kan tillämpas för den övervägande delen av även uppenbara dumpingfall. Handelspolitiska ingripanden kommer sällan till stånd, eller också kan resultatet av ett eventuellt ingripande komma så sent, att obotlig skada redan uppstått. Att tillgripa minimiviktutullar som skydd är i och för sig en god lösning men tillskapar lätt komplikationer i tulltaxan och dess tillämpning. Det enda som återstår för den inhemske tillverkaren blir då att dumpa tillbaka på exportörens egen hemmamarknad för att därigenom komma till rätta med de värsta oegentligheterna. Tyvärr låter sig detta knappast göra, om den svenska industrien — förutom det handicap som redan existerar i form av högre löner — dessutom har att kämpa mot en tullmur, som väsentligt överstiger den som gäller i Sverige. De tullar som beräknas komma att tillämpas utåt av sexstatsunionen ligger mellan 20 och 25 % för här berörda glasvaror. Detta motsvarar tämligen väl genomsnittet av de tullar som f. n. tillämpas i Västeuropa.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen för positionerna 70: 10, 70: 13 och 70: 14 måtte fastställa att tullen icke omedelbart sänkes till under 18 % av värdet.

Stockholm den 1 juli 1958

Fritz Persson

Hjalmar Gustafson

Erik Magnusson
i Tumhult

Fridolf Jansson
i Benestad

Rune Gustavsson
i Alvesta

Stig Alemyr

Eric W. Johanson

Tekla Torbrink